

ECAD NEWSLETTER

EUROPEAN CITIES AGAINST DRUGS
www.ecad.net www.ecad.eu www.ecad.riga.lv www.ihb.gov.tr/ecad www.ecad.hit.bg/home.html

5 leidimas, Nr.101
2007 birželis

Kova su narkotikais – skirtingi požiūriai į bendrą problemą

14 –oji ECAD miestų merų konferencija

Gegužės 10-11 d. Stambule, Turkijoje, įvyko 14-oji ECAD miestų merų konferencija. Konferencija buvo labai sėkminga.

Į konferenciją atvyko per 350 delegatų iš dvidešimties Europos šalių, atstovaujančių daugiau nei 60 miestų. Konferencijos metu keturi miestai – Milanas, Jūrmala, Arilje ir Nišas – pasirašė Stokholmo rezoliuciją ir tapo naujaisiais šios organizacijos nariais.

Konferencijoje kalbėjo garbingi svečiai: Jungtinių Tautų narkotikų ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNDOC) ir būstinės Vienoje vykdomasis direktorius Antonio Maria Costa ir Baltųjų Rūmų Nacionalinės narkotikų kontrolės politikos biuro (ONCPD) direktorius Johnas P. Waltersas.

Ponas Costa paragino merus jungtis į UNDOC pastangomis įsteigtą tarptautinį TREATNET informacinį tinklą, kuris jungia 20 tarpusavyje bendradarbiaujančių priklausomybės nuo narkotikų gydymo ir rehabilitacijos centrų (*Plačiau apie TREATNET skaitykite adresu: www.undoc.org/treatment/index.html*).

„Norėčiau, kad prie tinklo prisijungtų šimtą kartų daugiau centrų negu yra dabar, -sakė ponas Costa. - Pagalvokite apie priklausomybės nuo narkotikų kainą – humanitarinę ir finansinę. Tyrimai rodo, kad priklausomybės gydymas atsiperka, tiek visuomenės turtėjimo, tiek ir darbo našumo prasme“.

„Mes visi vienodai atsakingi už tai, kad būtų suduotas atkirtis narkotikams ir apsaugotos

Redakcijos žodis:

ECAD biuletenis pateikia pagrindines 14-osios merų konferencijos delegatų išsakytas mintis. Apsilankykite mūsų svetainėje adresu www.ecad.net. Čia skelbiami pilni pranešimų tekstai; nuotraukos mūsų fotogalerijoje atgavins 2007 m. Stambulo konferencijoje dalyvavusiųjų atmintyje išsimintinas konferencijos akimirkas, o tiems, kurie negalėjo joje dalyvauti padės susidaryti geresnį šio renginio vaizdą.

Nauja dotacija iš Reikjaviko

2007 m. gegužės 4 d. Reikjaviko savivaldybė patvirtino mero Vilhjalmsso

Vilhjalmsso siūlymą 2007 metais skirti papildomą 30 000 eurų finansinę paramą „Europos jaunimo“ programai siekiant pagerinti programos vadybą ir paskatinti šią puikią iniciatyvą.

Dieną prieš konferenciją, jos dalyviai ir tyrėjai iš „Europos jaunimo“ programos susirinko į seminarą „Padėtis Europoje ir neteisėtų narkotikų paklausos mažinimo būdai“. Vienas posėdis buvo skirtas aptarti išankstinius 9 Europos* miestuose atlikto tyrimo rezultatus. Po pristatymo įvykusioje diskusijoje daugiausia dėmesio buvo skirta pasiteisinusiems narkotikų prevencijos metodams aptarti.

* **Helsinkis, Kaunas, Klaipėda, Oslas, Reikjavikas, Ryga, Sofija, Sankt Peterburgas, Vilnius**

Į konferenciją atvyko per 350 delegatų

Johnas P. Waltersas

Antonio Maria Costa: Narkotikų kontrolė urbanizacijos tūkstantmetyje

Aš siūlau metodą grindžiamą 3 "T" (angl. Testing, Treatment and Twinning) strategija: testavimu, gydymu ir miestų susigiminiavimu.

Narkotikų testas. Niekas nenori žūti ar būti sužalotas dėl neblaivaus vairuotojo kaltės. Todėl visuomenė pritaria policijos atliekamiems blaivumo nustatymo testams. Ar tai kišimasis į asmeninį gyvenimą, piliečių teisių

apribojimas?

Palaiapsniui visuomenė ima išsąmoninti tą faktą, kad yra žmonių, kurie vairuoja automobilius, viešojo transporto priemones, valdo sunkiasvorius mechanizmus ar net lėktuvus apsisvaiginę narkotikais. Aš sveikinu JAV, Didžiosios Britanijos, Australijos ir kai kurių Europos šalių pastangas įteisinti testus, kuriais siekiama sumažinti narkotikų vartojimą prie vairo, pramonėje ir situacijoje, kai tai gali pakenkti pačiam juos vartojančiam asmeniui ar aplinkiniams. Blaivumo nustatymo testai veiksmingi, veiksmingi bus ir narkotikų

„Jei jau mes apie tai prakalbome, gal vertėtų paraginti jūsų kolegas merus iš kitų pasaulio miestų pasekti jūsų pavyzdžiu, paskatinti steigti Afrikos, Azijos ir Šiaurės Amerikos miestų prieš narkotikus organizacijas ir ilgai susijungti juos į vieną „Pasaulio miestai prieš narkotikus“ organizaciją?“

Gydymas. Pastaruosius dvejus metus UNDOC kūrė tarptautinį priklausomybės nuo narkotikų gydymo ir reabilitacijos centrų informacinį tinklą TREATNET (Plačiau apie TREATNET adresu: www.undoc.org/treatment/index.html). Šio tinklo tikslas nustatyti geriausių patirtį, dalintis informacija, plėsti veiklą. Šiuo metu tinklo darbe dalyvauja 20 centrų iš viso pasaulio, keturi - iš Europos. Norėčiau, kad prie tinklo prisijungtų šimtą kartų daugiau centrų negu yra dabar, pradėdant nuo vieno centro iš kiekvieno čia atstovaujamo miesto. Per brangu? Pagalvokite apie priklausomybės nuo narkotikų kainą - humanitarinę ir finansinę. Tyrimai rodo, kad priklausomybės gydymas atsiperka, tiek visuomenės turto, tiek ir darbo našumo prasme.

Todėl raginu jus nustatyti gerai veikiančius gydymo ir reabilitacijos centrus jūsų miestuose ir prijungti juos prie TREATNET tinklo. Jei tokių centrų stinga, raginu atnaujinti esamus ir atidaryti naujų. Tai investicija į jūsų miestų sveikatą ir saugumą, kuri duos daug kartų viršijančius išlaidas dividendus. Jei jums reikalinga techninė pagalba, mano vadovaujamas biuras pasistengs ją suteikti.

Miestų susigiminiavimas. Miestai gali padėti vienas kitam. Daugelis miestų turi sukaupe vertingą patirtį narkotikų kontrolės srityje, turi ekspertus tiek teisėsaugos institucijose, tiek ir sveikatos priežiūros tarnybose, ekspertus, kuriems gerai žinomi sunkumai, išskylančius organizuojant prevencinį darbą ir gydymą vietos bendruomenėje.

Johnas P. Waltersas: Narkotikų legalizavimas – grėsmė mūsų miestams

ECAD susikūrimas simboliškai labai svarbų tarptautinį pritarimą nesitaikstymui su neteisėtu narkotikų vartojimu. Šiandien 27 šalys ir 21 valstybės sostinės yra ECAD narės. Prisijungdamos prie šios organizacijos jos priėmė išipareigojimus kovoti su priklausomybės nuo narkotikų skauduliu ir vykdyti JT konvencijas. Ši šalių grupė

vaidina itin reikšmingą vaidmenį ne tik mažinant neteisėtą narkotikų vartojimą Europoje, bet ir suduodant smūgį gerai finansuojamam, tačiau destruktivių tikslų siekiančiam legalizavimo judėjimui tarptautinėje arenoje.

Tarptautinis susitarimas ir bendra atsakomybė

Sunku patikėti, kad sveikai mąstantis žmogus galėtų siekti susilpninti mūsų turimus pražūtingų narkotikų kontrolės svetus arba mažinti apribojimų barjerus, kuriuos mes sukūrėme norėdami apsaugoti jaunimą nuo piktnaudžiavimo narkotikais. Ir vis dėlto, mums tenka akis į akį susidurti su gerai finansuojamais ir sumaniomis mūsų griežtos narkotikų politikos priešinkais. Jie stengiasi tiesiogiai nepažeisdami JT konvencijų, mažais žingsneliais, bet nuolat augančia progresija, griauti šių konvencijų dvasią. Turiu pasakyti labai aiškiai - narkotikus įteisinanti „žalos mažinimo“ politika ir tokios jos priemonės, kaip švirkštų keitimas, kambarių narkotikų injekcijoms atidarymas, heroino skirstymas ir individualaus narkotikų vartojimo dekriminalizavimas - kelia didžiulę grėsmę mūsų vykdomam darbui. Artimiausioje perspektyvoje daugės nuo narkotikų priklausančių asmenų ir mažės skaičius asmenų, gausiančių jiems būtiną gydymą nuo priklausomybės. Ilgalaikė perspektyva dar niuresnė. Mes žinome, kur suka narkotikus įteisinančios žalos mažinimo politikos propaguotojai - jie siekia konvencijų atšaukimo. Mes neturime leisti jiems tai padaryti.

„JAV pavyzdys įrodė, kad gerai subalansuota strategija mažina narkotikų paklausą ir piktnaudžiavimą jais. Nuo 2001 m. narkotikų vartojimas tarp jaunimo „per 30 dienų iki apklausos“ sumažėjo 23%. Stebimas dar ryškesnis sumažėjimas atskirose narkotikų kategorijose: LSD – 60%, amfetaminų -50%, ekstazio -56%, steroidų – 21%, marihuanos – 25%.

Visi kartu turime pasipriešinti pastangoms torpeduoti JT konvencijas ir nepasiduoti spaudimui atsakyti išipareigojimų mūsų šalių piliečiams. Mes turime kartu dirbti, siekdami visiems narkotikų vartotojams užtikrinti gydymą, galimybę atsikratyti priklausomybės nuo narkotikų ir be jos gyventi. Raginu nekreipti dėmesio į susitaikėliškas kalbas, neaukoti mūsų jaunimo ant turtingųjų ir saujelės privilegijuotų politinių aktyvistų interesų altoriaus. Jų organizuotai kampanijai turi būti suduotas mirtinas smūgis, ir jei mes padarysime, ką privalome, pergalė - garantuota.

Kitos pono Walterso kalboje nuskambėjusios temos: Pasaulio visuomenės trumparegystė kanapių klausimu; Valstybės remiamas narkotikų skirstymas; Moksliniais faktais grindžiamas gydymas; Ateities iššūkiai; Pabaiga - tolimesni žingsniai.

Naujieji Stokholmo rezoliucijos signatarai (iš dešinės į kairę):

**Smiljko Kostic (Nišo meras),
Ljubica Bogosavljevic (Arilje),
Tomas Hallberg (ECAD direktorius),
Letizia Moratti (Milano merė),
Raimonds Munkevics (Jūrmalos meras)**

Milano merė Letizia Moratti

Patirtis, susiformavusi mūsų šalyje parodė, kad be išimties visų narkotikų vartojimas pats akivaizdžiausias požymis, jog jaunam žmogui nepavyksta visuomenėje ir suaugusiųjų pasaulyje atrasti etalono, pasitikėjimo vertų pavyzdžių, elgsenos modelių, tėvų su kuriais jie galėtų diskutuoti, ieškoti problemų sprendimo, turėti bendrų interesų, dalintis jausmais ir meile.

Narkotikų vartojimas – tai pasaulio susvetimėjimas, noras rinktis trumpiausią neatsakingumo kelią, o ne susidūrimą akis į akį su kasdienio gyvenimo iššūkiais. Narkotikų vartojimas – tai gyvenimo, o ne mirties baimė.

...Politikos požiūriu, atkaklus skirstymas į „lengvuosius“ ir „sunkiuosius“ narkotikus skatina didėti skaičių tų, kurie kasdienines savo pareigas vykdo būdami pakitusios sąmonės būklės ir savo elgesiu gali sukelti pavojų vartotojų sveikatai, jų saugumui, lemti socialines problemas.

Atėjo laikas aiškiai pasakyti, kad narkotikų vartojimo neigiamų keliamų socialinių padarinių kontrolės politika patyrė nesėkmę ir kad vienintelis galimas veikimo būdas yra visiška narkotikų vartotojų rehabilitacija.

...Todėl valstybinės įstaigos turėtų sutelkti dėmesį į prevencinių priemonių taikymą švietimo, mokymo, ryšių palaikymo srityje ir remti tas organizacijas, kurios įrodė savo taikomų rehabilitacijos, grąžinimo į darbo rinką ir socialinių išipareigojimų priėmimo sėkmingumą (veiksmingumą).

Visą tekstą skaitykite adresu:
www.ecad.net

Nišo merė Smiljko Kostič

Mes suvokiame narkomanijos problemos mastą Europos miestuose. Ši problema neaplenkė ir mūsų miesto. Ją suvokdama, Nišo savivaldybė deda nemažai pastangų mažinti narkotikų paklausą ir pasiūlą, taip siekdama sukurti mieste aplinką, kurioje būtų malonu gyventi ir dirbti.

Kaip žinoma, pirminė prevencija turi strateginę reikšmę kovojant su narkotikais. Nišas tapo vienu pirmųjų Serbijos miestų, kurio savivaldybėje buvo įkurtas specialus Narkomanijos prevencijos departamentas. Departamente dirba medikai, psichologai, sociologai ir specialiosios pedagogikos specialistai.

Siekdamas, kad darbas pagal prevencijos programas vyktų sėkmingai, Narkomanijos prevencijos departamentas suformulavo keletą svarbių darbo principų:

- stiprinti apsauginius ir mažinti rizikos veiksnius;
- nuoseklumas kaip prevencinio darbo imperatyvas. Siekiant gyvendinti prevencinio darbo tikslus, būtina užtikrinti darbo nepertraukiamumą;
- prevencinėse programose taikyti interaktyvius metodus;
- įtraukti į programas visų be išimties rūšių priklausomybę sukeliančių medžiagų (narkotikų, tabako ir alkoholio) prevenciją;
- įtraukti į darbą tėvus, suteikti jiems reikiamų žinių;
- skatinti visuomenės informuotumą apie narkotikų problemą didinimą.

Mes tikime, kad Nišas gali tapti europietišku miestu be narkotikų ir dedame pastangas, kad tai įvyktų. Kadangi mūsų tikslai sutampa su svarbiausiais ECAD tikslais, mes kreipėmės su prašymu priimti Nišą į šią organizaciją.

JIMAS CORRAS, ECAD PIRMININKAS

Leiskite nuoširdžiai padėkoti Stambulo merui ir savivaldybei už jūsų mieste surengtą konferenciją. Stambulas ilgus amžius buvo ir tebėra gyvybiškai svarbi grandis, jungianti Europos ir Azijos žmones.

Gali būti, kad Stambulas netrukus pratęs savo istorinę misiją burti drauge ir uždegti ECAD narius kovai su neteisėtais narkotikais.

Stambulo didžiadvasiškumą ir aktyvų išitraukimą į darbą aukštai įvertino visi ECAD nariai.

Kasmetė ECAD konferencija suteikia merams, merų pavaduotojams ir kitiems savivaldybių darbuotojams tribūną, kurioje jie gali paanalizuoti, kaip šiandien vyksta niekad nenutrūkstanti kova su narkotikais mūsų miestuose, pasidalinti geriausia patirtimi, padėsiančia įgyvendinti veiksmingesnes priemones saugant miestelėnus nuo neteisėtų narkotikų rykštės ir tokiu būdu sustiprinti bei pagerinti prevencinio darbo, rehabilitacijos ir nuo narkotikų priklausomų žmonių reintegracijos į visuomenę politiką.

Kreipimasis į JAV miestų merus

ECAD kreipėsi į JAV miestų merus su laišku apie narkotikų politiką ir pastangas legalizuoti narkotikus JAV:

Mes, organizacijos „Europos miestai prieš narkotikus“ (ECAD) merai, raginame jus prisidėti prie mūsų kovos prieš narkotikų legalizavimą, prieš marihuanos (kanapių) legalizavimą. Tie, kurie tvirtina, kad marihuana (kanapės) nekenksminga - klysta. Mes žinome, kad nemaža dalis mūsų šalių gyventojų kenčia nuo medicininių, psichologinių ir socialinių marihuanos (kanapių) vartojimo padarinių. Kaip lyderiai, mes suvokiame, jog būtina atremti nekorektišką, klaidinamą informaciją, kurią platina gerai finansuojamas legalizavimo judėjimas. Europa ir JAV turi

bendradarbiauti, kad pateiktų visiems mūsų piliečiams faktais pagrįstą informaciją.

Mūsų miestuose ir šalyse aktyvistai rengia iniciatyvas, kuriomis siekiama de-kriminalizuoti marihuaną (kanapes) arba susilpninti marihuanos (kanapių) pardavimo ar laikymo kontrolę. Mes privalome suduoti jiems atkirtį. Būtina pasipriešinti narkotikų legalizavimui ir priemonėms, mažinančioms marihuanos (kanapių) vartojimo suvaržymus, tiek dėl jų neigiamo poveikio žmogui, tiek ir dėl to, kad tokiomis akcijomis mūsų jaunajai kartai skiepijamas pakantumas narkotikų vartojimui. Šios priemonės pažeidžia prieš narkotikus nukreiptą JT konvencijų, kurias mes išpareigojome palaikyti, raidą ir dvasią. Mes raginame jus prisidėti prie mūsų pastangų viso pasaulio mastu pasipriešinti marihuanos (kanapių) legalizavimui siekiant apsaugoti viso pasaulio žmones nuo pražūtingų narkotikų vartojimo padarinių.

Davidas Raynesas Nacionalinė narkotikų prevencijos sąjunga, Jungtinė Karalystė

„Aš sakčiau, kad *bet kurio* narkotiko paplitimas visuomenėje priklauso nuo vietos kultūros, o kultūrą galima pakeisti, arba į gerą, arba į blogą pusę“.

Pagrindiniai kampanijų už narkotikų legalizavimą Europoje dalyvių argumentai:

- Narkotikus reikia legalizuoti, kad jų platinimu neužsiimtų nusikalstamo pasaulio atstovai: visiška nesąmonė. Stambesnė (legali) rinka sudarys daugiau galimybių nusikalstamumui suvešti.

- Nuolat kartojamas argumentas apie „JT

Konvencijų netobulumą“, bet kuo pasireiškia tie netobulumai paprastai nutilima!

- Nuolat provokuojama diskusija apie „su narkotikais susijusios žalos mažinimą, jos minimizavimą“.

Aš klausiu jūsų, ir tikiuosi, jūs irgi šito paklausite: „Na taip, bet ką jūs galite pasakyti apie BENDRĄ narkotikų žalą? Kartokite klausimą apie BENDRĄ su narkotikais susijusią žalą - į šį klausimą jie neturi atsakymo!“

Visą tekstą skaitykite adresu: www.ecad.net

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions.
Has your city joined ECAD?

ECAD Head Office
European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466
E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

Andrea Muccioli San Patrignano, direktorius

„Šiandien „San Patrignano“ gyvena apie 1800 žmonių. Kiekvieno iš jų išlaikymas kainuoja apie 12000 eurų per metus, o tai reiškia, kad visa reabilitacijos vienam asmeniui programa kainuoja per 40 tūkstančių eurų. Patvirtintais duomenimis, trys iš keturių užbaigtų reabilitacijos programų yra sėkmingos, todėl jos dalyvis vėl nepradedą vartoti narkotikų“.

Tačiau daugelio šalių socialinėje politikoje atsispindi įsitikinimas, kad priklausomybė nuo narkotikų yra liga ir atkrytis neišvengiamas. Įsitikinimas, kad priklausomybė neišgydoma verčia šias šalis siekti socialinės žalos mažinimo stabilizuojant, o ne visiškai reabilituojant narkomanus. Yra išsakinėjusi klaidinga nuomonė, kad finansine prasme tai geresnis sprendimas. Skaičiuojant vien tiesiogines išlaidas skirtas kovai su priklausomybe nuo narkotikų - metadono, švirkštų keitimo programoms, medicininei, psichiatrinei ir teiseinei pagalbai, jos milžiniškos: 2005 m. Italija išleido 800 milijonus eurų, Prancūzija - milijardą eurų, o Didžioji Britanija kone du milijardus. Turint dviejų milijardų biudžetą, San Patrignano programoje per metus galėtų dalyvauti 41 600 žmonių. Po ketverių metų 31 200 žmonių iš šio skaičiaus būtų visiškai reabilituoti ir sugrįžtų į visuomenę. Tačiau dėl šiandieninės politikos tas skaičius nepaliaujamai didėja, o tuo pačiu didėja ir skaičius žmonių, kurie gauna palaikomąjį gydymą ir varsto klinikų bei kalėjimų duris. Koks tai pinigų, galimybių ir baisiausia žmonių gyvybių švaistymas!“

„Kanadoje, Švedijoje ir Olandijoje mes padėjome sukurti panašius projektus. Mūsų modelį galima pakartoti. Tai jau buvo padaryta“.

ECAD Regional Office in Russia

www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru
+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia

Tel. +371 6510591
www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria

www.ecad.hit.bg/home.html
doctor_ivo@abv.bg
+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey

www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr